

Persische Zusammenfassungen der Beiträge (چکیده فارسی مقالات)

فرزانه گشتاسب Farzaneh Goshtasb که از معتقدان زرتشتی است، در مقاله خود به ترسیم وضعیت زردشتیان در ایران می‌پردازد. ایشان با تأکید بر تاریخ بیش از سه هزار ساله این مکتب فکری، آنرا یکی از قدیمی‌ترین و مهمترین ادیان زنده ایرانی پیش از اسلام برمی‌شمارد. وی در تحقیق خود ابراز می‌دارد، که زردشتیان ایران، اکنون در تهران، کرج، یزد و کرمان و تعداد کمی هم در شیراز، اصفهان، اهواز و زاهدان سکونت دارند و مهمترین زردشتیان ساکن در خارج از مرزهای کنونی ایران، زردشتیان هند و پاکستان هستند که «پارسیان» نامیده می‌شوند. در این مقاله، به اختصار درباره تاریخ، باورها و آداب و رسوم زردشتیان ایران سخن می‌رود. علاوه بر این محقق نامبرده نحوه برخورد شیعیان مسلمان در ایران را با این اقلیت مذهبی توضیح می‌دهد.

حسین پورخصالیان Hossein Pur Khassalian در پژوهش خود موقعیت و وضعیت اقلیتهای دینی در ایران را بررسی می‌نماید و بخصوص به ارائه گزارشی پیرامون اقلیت یهودیان در ایران می‌پردازد، که اغلب در رسانه‌های اروپائی با دید منفی نگریسته می‌شود، هرچند با واقعیت موجود در ایران مطابقت ندارد. در ایران نه پایه‌های حقوقی و نه برخوردها و طرد عمومی علیه یهودیان وجود دارد، که بتوان آن را با نظرات و دیدگاههای ضدیهودی مقایسه کرد، نظیر آنگونه که در غرب مطرح است. این پژوهشگر در تحقیق خود مصاحبه‌هایی را با یهودیان ایرانی انجام داده است. ایشان در مقاله خود ایرانی را متصور می‌شود، که در تاریخ وسیع آن این افتخار را داراست، که در موضوع اعتقادات دینی و عقیدة افراد آزادی عمل حاکم است. نامبرده علاقه ویژه‌ای به طرح این موضوع دارد، که در کل ایرانیان تصویر مثبتی از حضور اقلیتهای مذهبی در کشور خود دارند و سعی می‌کنند از دیدگاههای مغرضانه دیگر ملت‌ها نسبت به کشورشان فاصله بگیرند.

آناهید یحیی مسیحی Anahid Yahyamasihi محقق ارمنی در نوشتار خود به بررسی تاریخچه مهاجرت، وضعیت، حضور و فعالیت‌های ارمنیان در ایران می‌پردازد. همچنین در خصوص تاریخ درگیری‌های جنگی آنان و فعالیت‌های کنونی ایشان گزارش می‌دهد. او معتقد است که ارمنیان ایران از اقوام بسیار بزرگ و کهن‌سالی هستند، که پیشینه تاریخی آنان به زمان پادشاهی مادها و هخامنشیان برمی‌گردد و همیشه در کنار پارسها و ایرانی‌ها قرار داشته‌اند. آنان در دوران باستان با

اقوام پارسی به صورت ملتی واحد برای حفظ مرز و بوم و برای مقابله با دشمنان به فرمان داریوش در کنار سپاه پارسیان و در زمان اشکانیان و ساسانیان در صفوف سربازان ایرانی پیکار و مقاومت کردند. آنها در کنار ایرانیان به حملات اسکندر مقدونی پاسخ مقابله دادند و در نبردهای مغولها و تاتارها در جناح ایرانیان جنگیدند. در دوران پادشاهی نادرشاه افشار، حکومت صفویان و پادشاهی قاجاریه در رکاب سربازان سواره و پیاده ایرانی شمشیر زدند. هنگام انقلاب مشروطیت همراه و همقدم با روشنفکران و بزرگان ایرانی بودند. سرانجام با پیروزی انقلاب اسلامی به رهبری امام خمینی و با شرکت و همیاری در جنگ تحملی عراق علیه ایران همدوش برادران ایرانی به دفاع از وطن خود پرداختند.

محمدجواد هراتی Mohammad Javad Harati در مقاله خود به بحث پیرامون وضعیت اهل تسنن در ایران می‌پردازد و اوضاع سیاسی، اقتصادی و فرهنگی اهل سنت را ارزیابی می‌کند. تحقیقات ایشان بیانگر این است، که کمتر از پنج درصد جمعیت ایران را اهل سنت تشکیل می‌دهند، که بیشتر در مناطق مرزی ایران ساکن می‌باشند. کردها، ترکمن‌ها، بلوجهای دارای مذهب تسنن هستند و با شیعه یک اتحاد و همدی حقیقی در راستای اهداف ملی و دینی دارند. اهل تسنن در راستای اهداف انقلاب اسلامی تلاش زیادی نموده و در پیشبرد آن نقش مهمی داشتند. در زمان جنگ تحملی با حضور فعال خود در جنگ، بیش از یازده هزار شهید تقدیم نموده‌اند. ایشان در امور سیاسی و اجتماعی آزادانه به فعالیت‌های مدنی مشغول هستند و در مجلس شورای اسلامی دارای نماینده و «فراکسیون نمایندگان اهل سنت» می‌باشند. حضور در انتخابات، آزادی بیان و قلم، حضور در شوراهای مراسم مذهبی و ... برای اهل سنت مطابق با قانون ممکن شده است. این پژوهشگر در بخش اول مقاله خود، ساختار جمعیتی و سکونتی اهل سنت را مورد بررسی قرار می‌دهد و در بخش دوم به تحقیق در خصوص فعالیت‌های اجتماعی - سیاسی اهل تسنن می‌پردازد.

میثم بلباسی و سید محمدجواد قربی M. Belbasi und M. J. Ghorbi در تحقیق ارائه شده و مشترک خود دلایل اصلی مهاجرت عراقي‌ها به جمهوري اسلامي ايران را بررسی می‌کنند و اينکه وضعیت آنها در ايران چگونه است. يافته‌های پژوهشی- ایشان حاکی از آن است، که مهاجران عراقي در دوره‌های مختلف زمانی و به دلایل متعددی همچون وجود امنیت، فرصت‌های شغلی، مشترکات دینی و زبانی، فرهنگ تسامح، تساهل و مدارا با بیگانگان در بین ايرانيان، هم مرزی دو كشور، مناسب بودن هزينه‌های مهاجرت به ايران، روابط دипلماتيك دو كشور، وجود انجمن‌های دوستي ايران و عراق، استقرار حوزه‌های علميه و جايگاه والاي مرجعيت در دو كشور برمي‌شمارند. مطابق با آمار موجود بررسی وضعیت مهاجران عراقي نشان می‌دهد، که تعداد پناهندگان عراقي ساكن در ايران با آغاز تهاجم آمريكا به عراق به حدود ۲۰۵ هزار نفر نيز رسيده بوده است. اما اين تعداد پس از سقوط دولت صدام حسين و بازگشت پناهندگان عراقي به کشورشان، مطابق سرشماري سال

1395، حدود 35 هزار نفر اعلام شده است، که از این تعداد حدود ۶ هزار نفر در اردوگاه‌های غرب کشور ساکن‌اند و بقیه در استان‌های مختلف ایران اقامت دارند.

منصور حیدری و مليحه نیکروش M. Heidari und M. Nikravesh در مقاله مشترک خود به ارزیابی زمینه‌های مهاجرت مردم افغانستان به ایران و وضعیت افغانستانی‌های ساکن در ایران می‌پردازند. آنها ریشه‌های مهاجرت به ایران را از چند جنبه بررسی نموده و علل عمدۀ آن را فرهنگی، سیاسی و اقتصادی محسوب می‌کنند. ایشان عوامل زیر را در روند نقل مکان مردم افغانستان به ایران تاثیرگذار می‌دانند: وجود سنن و فرهنگ‌های مشترک، داشتن امنیت در ایران، فرصت‌های شغلی و اقتصادی برای مهاجران، زبان و دین مشترک، همکاری و فعالیت انجمن دوستی ایران و افغانستان، مجاورت و نزدیکی جغرافیایی ایران و افغانستان، هزینه‌های اندک مهاجرت و سهولت اقامت قانونی در ایران نسبت به برخی دیگر از کشورهای همسایه، روابط سیاسی دولتی و دیپلماتیک میان ایران و افغانستان، حس نوع دوستی ایرانیان نسبت به ملت‌های جنگ زده و آسیب دیده، فرصت‌های پس انداز مالی توسط مهاجرین افغان در ایران، روابط فامیلی و نزدیک فیما بین مردم دو کشور. بررسی‌ها نشان می‌دهد، که خیل عظیمی از مهاجرین بزرگ‌سال به کار و فعالیت اقتصادی و دوره‌های کارآموزی مشغول شده‌اند. آنها از امکانات رفاهی، امنیت و فرصت‌های آموزشی برخوردار هستند و کشور ایران هزینه‌های خدمات بهداشتی و درمانی به این افراد نموده است. به دلیل وجود ناامنی در کشور افغانستان، خیلی از مهاجرین کماکان در ایران مانده‌اند. بر اساس آمار نفوس و مسکن سال 1395 جمعیت آنها از ۱/۵ میلیون هم گذشته و بیشتر آنان در استان خراسان و مناطق تربت جام، تربت حیدریه و مشهد ساکن هستند.

متوجه: دکتر علی رجائی، دانشگاه اراک